พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

Tourism Behavior in Respond of Climate Change of Tourists Traveling to Khao Yai National Park

ยุลดา ทรัพย์สมบูรณ์*

เกศรา สุกเพชร**

* **สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะการจัดการการท่องเที่ยว

*Corresponding author. E-mail: s_yul@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นครั้งแรก และมักเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน โดยมีจำนวนสมาชิกในการเดินทางอยู่ระหว่าง 4-6 คนเดินทางมาแบบมาเช้า-เย็นกลับ และจะเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว ทั้งนี้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นจุดหมายปลายทางหลักในการเดินทางมาท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทางมาเยือนส่วนใหญ่เป็นช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และมักจะเดินทางมาเยือนในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุด คือ ชมวิว/ทิวทัศน์ 2) นักท่องเที่ยวมีความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่ในระดับสูง และส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากรายการโทรทัศน์ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ว่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีระดับการรับรู้

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในด้านฤดูกาลต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด 4) นักท่องเที่ยวมีทัศนคติและความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและตระหนักถึงผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน 5) พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าพฤติกรรมที่นักท่องเที่ยวปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัด รองลงมา ได้แก่ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติและวางแผนก่อนการเดินทาง และเลือกทำกิจกรรมที่ไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ตามลำดับ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

Abstract

This study aims to study tourism behavior in respond of climate change of Thai tourists visiting Khao Yai National Park. The sample used in this study included 600 Thai tourists who came to Khao Yai National Park. The data collection instrument was a questionnaire. Data were analyzed by Frequency, Percentage and Standard Deviation. The findings were as follows :1) Most tourists visited Khao Yai National Park for the first time and always traveled with a group of 4-6 friends. They arrived in the morning and returned in the evening by private cars. That was to say that Khao Yai National Park was their main destination for traveling. Most of the time to visit was during weekends in the winter (November to February). The most popular tourism activity was scenic activity. 2) Tourists were knowledgeable about climate change at a high level and most of them perceived the information about the impacts of climate change from TV programs. 3) Most tourists were aware that Khao Yai National Park was affected by climate change, with the perception level of the impacts from climate change to Khao Yai National Park in the changing seasons with the highest degree. 4) As a whole, tourists had a high level of attitudes and awareness of climate change. It showed that most of the samples had recognized the importance of climate change and its impacts on tourism and were also aware of its bad consequences of global warming arising from tourism behavior. 5) Overall tourism behavior in respond of climate change was at the high level. The most commonly observed behavior was the strict compliance with national park regulations, followed by the study of national park and pre-trip planning as well as choosing activities that did not destroy the natural resources and environment in the national park, respectively.

Keywords: Tourism Behavior, Thai Tourists, Climate Change

บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และภาวะโลกร้อน (Global Warming) นับเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับโลกและประเทศไทย โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและสร้างความเสื่อมโทรมแก่ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น สังเกตได้จากข่าวสารเกี่ยวกับภัยจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทยและทั่วโลกนั้นมีให้เห็นเป็นประจำแทบทุกวันและมีแนวโน้มจะมากยิ่งขึ้น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2556 : 7) อาทิ ทำให้ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวสั้นลง เกิดความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและยาวนานขึ้น

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2559 พบว่า ภาคการท่องเที่ยวโดยภาพรวมสร้างรายได้ 2,510,779 ล้านบาท เป็นรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างหรือต่างชาติเที่ยวไทย 1,641,268 ล้านบาท และรายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือไทยเที่ยวไทย 869,510 ล้านบาท และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ารายได้รวมจากการท่องเที่ยวขยายตัวร้อยละ 11.09 โดยขยายตัวทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศ ซึ่งขยายตัวร้อยละ 12.64 และร้อยละ 8.27 ตามลำดับ (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560: 1) กล่าวได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการขยายตัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การลงทุน การจ้างงาน การสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ไปยังภาคส่วนต่างๆ ของประเทศ ซึ่งผลต่อการ

พัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ไปอีกด้วย อย่างไรก็ดีเนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอยู่มาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศย่อมส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความสามารถในการปรับตัวของแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยที่แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติจะมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างมาก (ทิพย์วดี วิมุตติสุนทร, 2554: 132) โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทอุทยานแห่งชาติและพื้นที่อนุรักษ์ต่าง ๆ ที่มีความเปราะบางของระบบนิเวศค่อนข้างสูง

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสำคัญของประเทศไทย โดยเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานมรดกของกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Heritage Parks and Reserves) เมื่อ พ.ศ. 2515 และในวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ได้รับการขึ้นบัญชีให้เป็นส่วนหนึ่งของผืนป่ามรดกโลกทางธรรมชาติ “ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่” ทำให้เป็นที่รู้จักของผู้มาเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่คุ้มครองที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณและสัตว์ป่า มีทรัพยากรนันทนาการที่สวยงามมีเอกลักษณ์โดดเด่น รวมทั้งที่ตั้งที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การเดินทางเข้าถึงจึงเป็นไปด้วยความสะดวก ผู้มาเยือนสามารถเดินทางไปกลับได้ภายในวันเดียวหรืออาจพักค้างในพื้นที่ก็ได้ ประกอบกับสภาพพื้นที่สามารถรองรับการประกอบกิจกรรมนันทนาการได้หลากหลาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ในแต่ละปีมีจำนวนผู้มาเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก (อภิชญา พูลสวัสดิ์, 2556: 2) โดยการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก จากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงอาจส่งผลให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ จะส่งผลต่อประสบการณ์นันทนาการของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจมาเยือนอุทยานฯ ในอนาคต ทั้งในด้านความถี่ (Frequency) และช่วงระยะเวลา (Duration) ของการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลต่อกระบวนการวางแผนด้านนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิ

อากาศของอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งรายได้ของชุมชนโดยรอบอุทยานฯ (Richardson and Loomis, 2004: 92) ดังนั้นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทุกแห่งจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรับความเสี่ยงและสร้างโอกาสทางการท่องเที่ยว (Scott et al., 2012 : 145 ; World Tourism Organization, 2010: 98)

จากการที่พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน เมื่อทำการสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ หากนักท่องเที่ยวหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมและมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553: 45) สอดคล้องกับแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558–2593 ที่ให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคการท่องเที่ยว โดยการมุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรักษาความสมบูรณ์และขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการลดความเสี่ยงของภาคการท่องเที่ยวต่อปัจจัยทางภูมิอากาศที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558: 70)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อช่วยลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน รวมถึงการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน เพื่อให้ประเทศไทยคงความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและช่วยลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 1,179,806 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จำนวน 600 คน

เครื่องมือที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และความตระหนักต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างข้อคำถาม โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Questions) ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Reliability Analysis) จำนวน 30 ชุด คำนวณหาค่า Alpha Coefficient เท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถาม จำนวน 600 ชุด เพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความรู้ ทัศนคติ ความตระหนัก และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก 6 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ น้ำตกเหวสุวัต น้ำตกผากล้วยไม้ จุดชมวิว กม.30 และอ่างเก็บน้ำสายศร (มอสิงโต) แห่งละ 100 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ภายใต้บริบทของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ระดับความรู้ การรับรู้ ทัศนคติ ความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่

เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผลการวิจัยมีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.5 อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ41.5 ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.2 ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ช่วงต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.8 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 44.8 (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ส่วนใหญ่เดินทางมาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 52.0 มักเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 43.2 จำนวนสมาชิกในการเดินทางจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ส่วนใหญ่ไม่พักค้างในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 45.8 นิยมใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 79.8 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นจุดหมายปลายทางหลักในการเดินทางมาท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 96.5 ช่วงเวลาในการเดินทางมาเยือนส่วนใหญ่เป็นช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 89.5 และจะเดินทางมาเยือนในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) คิดเป็นร้อยละ 58.0 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างนิยมมากที่สุด คือ ชมวิว/ทิวทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 72.8 แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ คือ การได้มาสัมผัสธรรมชาติที่สวยงาม (ค่าเฉลี่ย = 4.61)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (n=600)	ร้อยละ	ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (n=600)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	357	59.5	รายได้	ต่ำกว่า 15,000 บาท	287	47.8
	หญิง	243	40.5		15,001 – 30,000 บาท	231	38.5
อายุ	ต่ำกว่า 21 ปี	30	5.0		30,001 – 50,000 บาท	73	12.2
	21 – 30 ปี	249	41.5		50,001 บาทขึ้นไป	9	1.5
	31 – 40 ปี	247	41.2	ภูมิลำเนา	จังหวัดเดียวกับที่ตั้งอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี นครราชสีมา)	130	21.7
	41 – 50 ปี	29	4.8		กรุงเทพมหานคร	269	44.8
	51 - 60 ปี	26	4.3		ภาคกลาง	75	12.5

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		**จำนวน (n=600)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไป**		**จำนวน (n=600)**	**ร้อยละ**
อายุ	มากกว่า 61 ปี	19	3.2	ภูมิลำเนา	ภาคตะวันออก	27	4.5
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	276	46.0		ภาคตะวันตก	3	0.5
	ปริญญาตรี	307	51.2		ภาคเหนือ	9	1.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	17	2.8		ภาคใต้	22	3.7
อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	114	19.0		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	65	10.8
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	99	16.5				
	พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	189	31.5				
	นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	97	16.2				
	รับจ้างอิสระ	65	10.8				
	เกษียณอายุ	19	3.2				
	อื่น ๆ	17	2.8				

ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอระดับความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อยู่ในระดับสูง คือ สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องอยู่ในระดับคะแนน 9-12 คะแนน จำนวน 506 คน (ร้อยละ 84.3) และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.21 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามถูกต่ำสุด 4 คะแนน และตอบคำถามถูกสูงที่สุด 11 คะแนน ข้อความที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด 5 อันดับ คือ การห้ามใช้ภาชนะโฟมภายในอุทยานแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยลดภาวะโลกร้อน คิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมาได้แก่ น้ำท่วมและพายุมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คิดเป็นร้อยละ 98.5 รองลงมา ได้แก่ การคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้งในที่ ๆ แหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ให้เป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยลดภาวะโลกร้อน คิดเป็นร้อยละ 98.0 รองลงมา ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน คิดเป็นร้อยละ 97.0 และสภาวะโลกร้อน หมายถึง การที่อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้นจากผลของภาวะเรือนกระจก คิดเป็นร้อยละ 96.8 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกตามรายข้อ

(n=600)

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบไม่ถูก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมายถึง การเกิดภาวะโลกร้อนทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของบรรยากาศและพื้นผิวโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทำให้เกิดการแปรปรวนต่อสภาพภูมิอากาศ	516	86.0	84	14.0
2. ภาวะโลกร้อน (global warming) มีความหมายเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change)	503	83.8	97	16.2
3. สภาวะโลกร้อน หมายถึง การที่อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้นจากผลของภาวะเรือนกระจก	581	96.8	581	96.8
4. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน	582	97.0	18	3.0
5. น้ำท่วมและพายุมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	591	98.5	9	1.5
6. ถ้าพื้นที่ป่าไม้ลดลงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จึงถูกสะสมในบรรยากาศได้มากยิ่งขึ้น ทำให้พลังงานความร้อนสะสมบนผิวโลกและในชั้นบรรยากาศเพิ่มขึ้น	578	96.3	22	3.7
7. สาเหตุที่เชื้อโรคเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	19	3.2	581	96.8
8. การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของตัวเร่งให้เกิดสภาวะโลกร้อน	335	55.8	265	44.2
9. การเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัวส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อนมากกว่าการเดินทางด้วยพาหนะประเภทอื่น ๆ	83	13.8	517	86.2
10. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน	560	93.3	40	6.7
11. การห้ามใช้ภาชนะโฟมภายในอุทยานแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยลดภาวะโลกร้อน	592	98.7	8	1.3
12. การคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้งในที่ ๆ แหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ให้เป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยลดภาวะโลกร้อน	588	98.0	12	2.0

การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในส่วนนี้ทำการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพิจารณาถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวได้รับเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบและการรับรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คิดเป็นร้อยละ 69.7 (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	418	69.7
ไม่เคย	182	30.3
รวม	**600**	**100.0**

การศึกษาการรับรู้ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มตัวอย่างจำแนกประเภทตามสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน 418 คน (ร้อยละ 69.7) ได้รับข้อมูลข่าวสารจากรายการโทรทัศน์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.8 (ดังแสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ การรับรู้ข้อมูลด้านผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกตามประเภทของสื่อ

ประเภทของสื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รายการโทรทัศน์	275	45.8
2. โซเชียลมีเดีย	222	37.0
3. หนังสือพิมพ์	148	24.7

ตารางที่ 4 (ต่อ) จำนวน ร้อยละ การรับรู้ข้อมูลด้านผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกตามประเภทของสื่อ

ประเภทของสื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เว็บไซต์	113	18.9
5. เพื่อน	82	13.7
6. เอกสารโปรแกรมการท่องเที่ยว	40	6.7
7. คู่มือท่องเที่ยว	27	4.5
8. ป้ายประชาสัมพันธ์	23	3.8
9. แผ่นพับ/ใบปลิว	22	3.7
10. มัคคุเทศก์	6	1.0

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การศึกษาการรับรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จากกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน 418 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 72.0 เห็นว่าอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ดังแสดงในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างถึงการรับรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

การได้รับผลกระทบของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับผลกระทบ	432	72.0
ไม่ได้รับผลกระทบ	168	28.0
รวม	**600**	**100.0**

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยวจำนวน 600 คน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 432 คน (ร้อยละ 72.0) รับรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยกลุ่มตัวอย่างรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านฤดูกาลต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.09) (ดังแสดงในตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ระดับการรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่ออุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่

การรับรู้ผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ฤดูกาลต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เช่น ฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงและแห้งแล้งมากขึ้น ฤดูหนาวสั้นลง	36.7 (220)	22.5 (135)	10.8 (65)	2.0 (12)	-	3.09	2.05
2. เกิดพายุฝนฟ้าคะนองเพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	30.8 (185)	25.2 (151)	14.3 (86)	1.3 (8)	0.3 (2)	3.00	2.00
3. การเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาทางด้านชีววิทยา (เช่น การบานของดอกไม้แตกต่างไปจากเดิม)	20.8 (125)	31.2 (187)	18.3 (110)	1.7 (10)	-	2.87	1.91
4. การสูญเสียชนิดพันธุ์พืชและสัตว์พื้นถิ่นเพิ่มมากขึ้น	20.7 (124)	27.3 (164)	22.5 (135)	1.5 (9)	-	2.83	1.90
5. ความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามของพรรณไม้ลดลง	20.0 (120)	26.3 (158)	23.7 (142)	2.0 (12)	0.5 (3)	2.80	1.88
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลต่าง ๆ เปลี่ยนไป เช่น ไม่สามารถเล่นน้ำตกได้เนื่องจากน้ำแห้ง	19.5 (117)	30.3 (182)	17.8 (107)	3.8 (23)	0.5 (3)	2.80	1.90
7. โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าลดลง	18.7 (112)	26.7 (160)	23.0 (138)	3.8 (23)	0.3 (2)	2.77	1.86
8. ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ลดลงจากเดิม เช่น น้ำในน้ำตกแห้งขอด	21.2 (127)	26.3 (158)	17.5 (105)	5.8 (35)	1.2 (7)	2.76	1.91
9. การเพิ่มขึ้นของชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่น	16.3 (98)	31.0 (186)	21.7 (130)	3.0 (18)	-	2.76	1.86
10. เกิดไฟป่าในอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้น	18.2 (109)	26.2 (157)	21.5 (129)	5.8 (35)	0.3 (2)	2.72	1.87

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ผลการศึกษาทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ข้อความที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การใช้ทรัพยากรของอุทยานแห่งชาติอย่างคุ้มค่าจะช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน ($\bar{X}$ = 4.63) รองลงมาคือ อุทยานแห่งชาติควรมีการรณรงค์และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.57) ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมจิตอาสากับอุทยานแห่งชาติเพื่อลดภาวะโลกร้อน ($\bar{X}$ = 4.55) ท่านไม่เชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัดจะช่วยปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนได้ ($\bar{X}$ = 4.42) การตัดไม้ทำลายป่าส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายในอุทยานแห่งชาติ ($\bar{X}$ = 4.40) และการลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยวจะช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติได้ ($\bar{X}$ = 4.40) การแก้ปัญหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติควรเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 4.31) ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ทัศนคติ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.
1. การใช้ทรัพยากรของอุทยานแห่งชาติอย่างคุ้มค่าจะช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน	64.0 (384)	35.5 (213)	0.5 (3)	-	-	4.63	0.49
2. อุทยานแห่งชาติควรมีการรณรงค์และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น	60.0 (360)	37.0 (222)	3.0 (18)	-	-	4.57	0.55
3. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมจิตอาสากับอุทยานแห่งชาติเพื่อลดภาวะโลกร้อน	58.7 (352)	38.3 (230)	3.0 (18)	-	-	4.55	0.55

ตารางที่ 7 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ทัศนคติ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.
4. ท่านไม่เชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัดจะช่วยปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนได้	45.8 (275)	50.5 (303)	3.7 (22)	-	-	4.42	0.56
5. การตัดไม้ทำลายป่าส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายในอุทยานแห่งชาติ	46.5 (279)	47.2 (283)	6.3 (38)	-	-	4.40	0.60
6. การลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยวจะช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติได้	44.3 (266)	51.8 (311)	3.8 (23)	-	-	4.40	0.56
7. การแก้ปัญหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติควรเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	43.5 (261)	45.2 (271)	10.5 (63)	0.8 (5)	-	4.31	0.68

ความตระหนักของนักท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การศึกษาความตระหนักของนักท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักว่าการใช้พลังงานอย่างประหยัดเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยลดภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติได้ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.56) รองลงมา ได้แก่ ภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นส่งผลต่อโอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติลดลง ($\bar{X}$ = 4.53) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนส่งผลต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ($\bar{X}$ = 4.50) ปัจจุบันภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ($\bar{X}$ = 4.48) การปลูกฝังจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวให้เห็นความสำคัญของภาวะโลกร้อนจะเป็นการแก้ปัญหาระยะยาว ($\bar{X}$= 4.43) การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติที่ดีที่สุดต้องเริ่มที่นักท่องเที่ยวต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ทรัพยากร ($\bar{X}$ = 4.39) และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อน ($\bar{X}$= 4.28) ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความตระหนักของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ความตระหนัก	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.
1. การใช้พลังงานอย่างประหยัดเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยลดภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติได้	57.8 (347)	40.3 (242)	1.8 (11)	-	-	4.56	0.53
2. ภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นส่งผลต่อโอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติลดลง	57.0 (342)	40.0 (240)	2.8 (17)	0.2 (1)	-	4.53	0.56
3. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อน ส่งผลต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	51.5 (309)	47.0 (282)	1.5 (9)	-	-	4.50	0.52
4. ปัจจุบันภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	53.8 (323)	42.0 (252)	3.0 (18)	1.2 (7)	-	4.48	0.61
5. การปลูกฝังจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวให้เห็นความสำคัญของภาวะโลกร้อนจะเป็นการแก้ปัญหาระยะยาว	49.8 (299)	44.3 (266)	5.7 (34)	0.2 (1)	-	4.43	0.60
6. การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนในอุทยานแห่งชาติที่ดีที่สุดต้องเริ่มที่นักท่องเที่ยวต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ทรัพยากร	49.8 (299)	40.8 (245)	7.8 (47)	1.5 (9)	-	4.39	0.69
7. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อน	42.5 (255)	45.3 (272)	10.7 (64)	1.5 (9)	-	4.28	0.71

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่นักท่องเที่ยวปฏิบัติมากที่สุด

คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ($\bar{x}$ = 4.37) รองลงมาได้แก่ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติและวางแผนก่อนการเดินทาง ($\bar{x}$ = 4.28) เลือกทำกิจกรรมที่ไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ($\bar{x}$ = 4.19) คัดแยกขยะก่อนทิ้งในที่ที่ทางอุทยานแห่งชาติจัดไว้ให้ ($\bar{x}$ = 4.09) เดินทางตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่แหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ ($\bar{x}$ = 4.07) พยายามลดปริมาณขยะที่ต้องทิ้งให้ได้มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.01) เลือกที่จะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ปลดปล่อยคาร์บอนต่ำ (เช่น เดินชมวิว ปั่นจักรยาน) ($\bar{x}$ = 3.96) เลือกรับประทานอาหารท้องถิ่น และซื้อสินค้าจากชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 3.90) เลือกพักแรมในอุทยานแห่งชาติ เพราะมีที่พักที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าโรงแรมที่หรูหรา ($\bar{x}$ = 3.81) ใช้ทรัพยากรของอุทยานแห่งชาติ (เช่น น้ำและไฟฟ้า) อย่างประหยัด ($\bar{x}$ = 3.73) ร่วมบริจาคทุนทรัพย์ให้แก่กิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ($\bar{x}$ = 3.61) ลดจำนวนครั้งของการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีให้น้อยลง แต่ขยายระยะเวลาของการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งให้ยาวนานขึ้น ($\bar{x}$ = 3.58) ร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่ออนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ เช่น เก็บขยะ ($\bar{x}$ = 3.57) ใช้บริการรถสาธารณะแทนการใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเสมอ ($\bar{x}$ = 3.40) ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ความตระหนัก	ร้อยละ (จำนวน)					$\bar{x}$	S.D.
	กระทำเป็นประจำ	กระทำบ่อยครั้ง	กระทำบางครั้ง	กระทำนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยกระทำเลย		
1. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัด	43.8 (263)	50.0 (300)	6.2 (37)	-	-	4.37	0.59
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและวางแผนก่อนการเดินทาง	38.7 (232)	50.8 (305)	10.5 (63)	-	-	4.28	0.64
3. เลือกทำกิจกรรมที่ไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	35.0 (210)	50.0 (300)	14.3 (86)	0.7 (4)	-	4.19	0.69
4. คัดแยกขยะก่อนทิ้งในที่ที่ทางอุทยานแห่งชาติจัดไว้ให้	27.8 (167)	55.8 (335)	13.8 (83)	2.5 (15)	-	4.09	0.71

ตารางที่ 9 (ต่อ) พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ความตระหนัก	ร้อยละ (จำนวน)					$\bar{X}$	S.D.
	กระทำเป็นประจำ	กระทำบ่อยครั้ง	กระทำบางครั้ง	กระทำนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยกระทำเลย		
5. เดินทางตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่แหล่งท่องเที่ยวจัดไว้	28.0 (168)	52.5 (315)	18.5 (111)	1.0 (6)	-	4.07	0.70
6. พยายามลดปริมาณขยะที่ต้องทิ้งให้ได้มากที่สุด	23.2 (139)	56.3 (338)	19.5 (117)	1.0 (6)	-	4.01	0.68
7. เลือกที่จะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ปลดปล่อยคาร์บอนต่ำ (เช่น เดินชมวิว ปั่นจักรยาน)	24.7 (148)	52.2 (313)	19.0 (114)	3.3 (20)	0.8 (5)	3.96	0.80
8. เลือกรับประทานอาหารท้องถิ่น และซื้อสินค้าจากชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว	31.0 (186)	38.5 (231)	22.2 (133)	7.0 (42)	1.3 (8)	3.90	0.96
9. เลือกพักแรมในอุทยานแห่งชาติ เพราะมีที่พักที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าโรงแรมที่หรูหรา	30.0 (180)	38.7 (232)	19.8 (119)	5.7 (34)	5.8 (35)	3.81	1.10
10. ใช้ทรัพยากรของอุทยานแห่งชาติ (เช่น น้ำและไฟฟ้า) อย่างประหยัด	17.5 (105)	42.3 (254)	35.8 (215)	4.3 (26)	-	3.73	0.79
11. ร่วมบริจาคทุนทรัพย์ให้แก่กิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ	17.5 (105)	38.7 (232)	34.8 (209)	6.0 (36)	3.0 (18)	3.61	0.94
12. ลดจำนวนครั้งของการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีให้น้อยลง แต่ขยายระยะเวลาของการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งให้ยาวนานขึ้น	14.5 (87)	36.8 (221)	41.5 (249)	7.2 (43)	-	3.58	0.82
13. ร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่ออนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ เช่น เก็บขยะ	16.3 (98)	43.0 (258)	27.0 (162)	9.5 (57)	4.2 (25)	3.57	1.00
14. ใช้บริการรถสาธารณะแทนการใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเสมอ	17.5 (105)	37.3 (224)	23.7 (142)	18.0 (108)	3.5 (21)	3.40	1.08

อภิปรายผล

ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและประกอบอาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเป็นส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ซึ่งเป็นกลุ่มที่สามารถหารายได้มาด้วยตนเอง จึงสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจเพื่อรับประสบการณ์แปลกใหม่

ลักษณะประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ การเดินทาง และรูปแบบการประกอบกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นครั้งแรกและมักเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับแนวความคิดของ Mathieson and Wall (1982: 76) ที่ว่านักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเดินทางที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น โดยมีจำนวนสมาชิกในการเดินทางอยู่ระหว่าง 4-6 คน และเดินทางมาแบบมาเช้า-เย็นกลับเป็นส่วนใหญ่และมักเลือกที่จะเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นจุดหมายปลายทางหลักในการเดินทางมาท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทางมาเยือนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และส่วนใหญ่เลือกจะเดินทางมาเยือนในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลที่อุทยานแห่งชาติต้องประสบปัญหาด้านการจัดการ นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกิดปัญหาด้านความแออัดของนักท่องเที่ยวและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านการจัดการขยะที่เพิ่มขึ้นพร้อมกับจำนวนนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติจึงควรมีมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) และนำระบบการจองล่วงหน้ามาใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามเพื่อลดปัญหาดังกล่าว ส่วนรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างนิยมมากที่สุด คือ ชมวิว/ทิวทัศน์ และแรงจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากที่สุด คือ การได้ใกล้ชิด สัมผัสและอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม สอดคล้องกับ Boonyapak (1986: 41) ที่ว่าคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงามและลักษณะเด่นในตัวเองทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประกอบกับพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้คงอยู่ในสภาพเดิมให้มากที่สุดเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวต่อไป

ระดับความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างดี โดยส่วนหนึ่งอาจจะมาจาก

การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ ในปัจจุบันที่มีเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนรวมถึงภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก เช่น อากาศร้อนแห้งแล้ง อุทกภัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ธรณ์ สมบูรณ์พงศ์ (2555: 925) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนจากรายการโทรทัศน์มากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวควรจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการท่องเที่ยวให้แพร่หลายมากขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางให้นักท่องเที่ยวมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในด้านฤดูกาลต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด จากการได้รับข่าวสารผ่านทางรายการข่าวจากทางโทรทัศน์ และรับรู้ได้ด้วยตนเองจากการเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วพบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีปริมาณน้ำในน้ำตกน้อย ไม่สามารถลงเล่นน้ำได้ เป็นต้น ทั้งนี้อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ส่งผลกระทบย้อนกลับมายังตัวนักท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน และผลกระทบดังกล่าวจะทวีความรุนแรงขึ้น หากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวไม่ลดพฤติกรรมหรือปัจจัยเสี่ยงต่อการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้หลายหน่วยงานตระหนักถึงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และมีการผลักดันรูปแบบและแนวทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่านการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวหันมาใส่ใจการเลือกรูปแบบการเดินทาง ที่พักและกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ขนิษฐา บรมสาลี และ รัฐพล สันสน, 2560: 20)

การศึกษาด้านทัศนคติและความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติและความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาพรวมอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนและการท่องเที่ยวและตระหนักถึงผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากการมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน จึงได้มีทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่ในระดับสูง (วัชรินทร์ธรณ์ สมบูรณ์พงศ์, 2555: 925) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของ Rongrongmuang (2010: 132) ได้ศึกษาระดับความเข้าใจและทัศนคติของผู้ประกอบการดำน้ำและพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในระดับปานกลาง โดยยังมองเรื่องการเปลี่ยนแปลง

ภูมิอากาศเป็นเรื่องไกลตัวและเชื่อว่าปัญหาจะสามารถแก้ไขได้ด้วยการร่วมมือกันลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมักมีความเชื่อว่ารูปการดำเนินธุรกิจที่ตนทำอยู่ในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับภูมิอากาศอยู่แล้วจึงยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีมาตรการใด ๆ หรือการลงทุนเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจเพิ่มความสอดคล้องกับภูมิอากาศในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นภาครัฐจึงจะต้องเร่งส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและเปิดโอกาสให้ภาคการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งนี้ ภาครัฐควรมีการส่งเสริมทัศนคติและพฤติกรรมสำหรับการลดโลกร้อนของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดเส้นทางคาร์บอนต่ำ การจัดกิจกรรมคาร์บอนต่ำ การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งจากนักท่องเที่ยว สถานประกอบการ สถานที่ท่องเที่ยว การใช้เวลาอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวให้นานขึ้น (อ้างถึงใน พัชรศร กนิษฐะสุนทร, 2559: 25) เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำหรือการท่องเที่ยวที่ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัด รองลงมา ได้แก่ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติและวางแผนก่อนการเดินทาง และเลือกทำกิจกรรมที่ไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ตามลำดับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับสูงส่งผลให้มีทัศนคติ ความตระหนัก และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับสูงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม แนวคิดของ Roger (1983: 208) ที่อธิบายเกี่ยวกับช่องว่างของความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับปฏิบัติ (KAP-GAP) ว่า ทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเสมอไป เมื่อมีการสื่อสารย่อมก่อให้เกิดความรู้และทัศนคติในทางบวกต่อข่าวสารที่เผยแพร่แล้ว แต่ในขั้นตอนการยอมรับปฏิบัติอาจมีผลในการตรงกันข้ามได้ แม้ว่าส่วนใหญ่เมื่อบุคคลมีทัศนคติอย่างไรแล้ว ก็มักจะมีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตามทัศนคติของตน แต่พฤติกรรมเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นเสมอไป ทั้งนี้เพราะในบางกรณีอาจเกิด KAP-GAP ขึ้นได้กล่าวโดยสรุป คือ ในกรณีทั่วไป เมื่อบุคคลมีความรู้และทัศนคติอย่างไร จะแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้และทัศนคติที่มีอยู่ นั่นคือ K (Knowledge) A (Attitude) P (Practice) จะเกิดขึ้นอย่างสอดคล้องกัน หรือสัมพันธ์กัน แต่จะไม่เกิดขึ้นเสมอไปในทุกกรณี ซึ่ง Roger (1983: 208) ได้เสนอวิธี

แก้ไขไว้ คือ การให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการให้มากขึ้น รวมถึงการใช้สื่อมวลชนมาช่วยทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสาร รวมถึงการใช้กลยุทธ์ในการโน้มน้าวใจให้เกิดการยอมรับปฏิบัติ ดังเช่น การศึกษาของ ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และคณะ (2559: 110) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยเชิงศิลปะโดยมุ่งเน้นการนำเสนออัตลักษณ์พื้นถิ่นย่านกุฎีจีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนที่สรุปว่าการจัดสร้างป้ายระบบสัญลักษณ์ แผนที่ และระบบแอพพลิเคชั่นฐานข้อมูลศิลปวัฒนธรรมในสถานที่ต่าง ๆ รอบชุมชน การประสานงานในการวิจัยโดยความร่วมมือของผู้นำชุมชนและคนในชุมชน สามารถทำให้คนภายในชุมชนและนอกชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของแนวความคิดเรื่องการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนโดยการพึ่งพานวัตกรรม เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติที่ต้องให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบอยู่อย่างสม่ำเสมอและการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ช่วยลดภาวะโลกร้อน เช่น กิจกรรมการปั่นจักรยาน การให้บริการรถสาธารณะ ตลอดจนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการประชาสัมพันธ์และนำนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ทันสมัยในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ในการสื่อสารผ่านสื่อโซเชียลมีเดียนับเป็นช่องทางการสื่อสารที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยอินเตอร์เน็ตและอุปกรณ์สื่อสารแบบไร้สายที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน อาทิ เฟซบุค แอปพลิเคชั่นสามารถนำมาใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารได้ เนื่องจากเป็นระบบการสื่อสารที่กลุ่มคนไทยใช้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งได้รับความนิยมขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และคณะ, 2559: 112) จึงเหมาะสมสำหรับการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเชิงพื้นที่ การจัดการนักท่องเที่ยว และการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ ก่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และการยกระดับของชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพเพื่อช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนและลดปัญหาภาวะโลกร้อน

2. จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อปัญหาภาวะโลกร้อน ดังนั้นอุทยานแห่งชาติควรมีการพัฒนาระบบรถสาธารณะเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว หรือการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการรถสาธารณะแทนการใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ สอดคล้องกับ จงรัก วัชรินทร์รัตน์ (2554: 28) ที่นำเสนอยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่อการเปลี่ยนปลงของสภาพภูมิอากาศต่อทรัพยากรป่าไม้ เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าไม้ โดยการสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ใช้พลังงานลม และพลังงานแสงอาทิตย์ ลดการสร้างก๊าซเรือนกระจกจากภาคพลังงาน และการขนส่ง ในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ป่าไม้ เช่น การส่งเสริมการใช้จักรยาน การเดินเท้า หรือใช้ระบบขนส่งสาธารณะ พัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารของเสียในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

3. อุทยานแห่งชาติควรส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ เพื่อสามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้

4. ควรมีการพัฒนาระบบการสื่อความหมายในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบโดยเฉพาะ ตลอดจนนำเสนอแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยวเพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อนในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบประเด็นอื่นที่น่าสนใจและคาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงผู้สนใจนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปขยายผลเพื่อการศึกษาในโอกาสต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปรับปรุงและเสริมศักยภาพด้านตลาดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นไปในรูปแบบและทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศอย่างแท้จริง

2. ควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2556). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2560. จาก http://www.mots.go.th/download/ImplementationOfThePolicy/NotificationOfTheNationalTourismPolicy.PDF

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). **ปี 2559 ภาคการท่องเที่ยวสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เศรษฐกิจไทยกว่าร้อยละ 17 "มกราคม ปี 2560 รายได้ขยายตัวกว่าร้อยละ 10**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). **คู่มือลดโลกร้อนด้วย 7 Greens**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ขนิษฐา บรมสาลี และรัฐพล สันสน. (2560). **รูปแบบกลยุทธ์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวตลาดน้ำแบบยั่งยืน**. Veridian E-Journal, Silpakorn University 10 (2) : 1-22. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2560. จาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/92043/72136.

จงรัก วัชรินทร์รัตน์. (2554). **ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกกับการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ไม้ยืนต้น**. วารสารแก่นเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 39 (ฉบับพิเศษ 2) : 27-30.

ทิพย์วดี วิมุตติสุนทร. (2554). **ความเสี่ยงและความเปราะบางของระบบภาคส่วนทางเศรษฐกิจ: อุตสาหกรรมธุรกิจการบริการและท่องเที่ยว**. ใน รายงานการสังเคราะห์และประมวลสถานภาพองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย.

พัชรศร กนิษฐะสุนทร. (2559). **การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวแบบ Green Tourism ของผู้อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัชรินทร์ธรณ์ สมบูรณ์พงศ์. (2555). ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน และพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน ของประชาชนในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. **วารสารการประชุมวิชาการแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.** 925-937.

ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และคณะ. (2559). โครงการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยเชิงศิลปะโดยมุ่งเน้นการนำเสนออัตลักษณ์พื้นถิ่นย่านกุฎีจีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน. **วารสารครุศาสตร์สาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. 10 (1) : 104.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). **แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593**. กรุงเทพฯ : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

อภิชญา พูลสวัสดิ์. (2556). **พฤติกรรมในแหล่งนันทนาการตามบรรทัดฐานของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติชาวไทยและชาวต่างประเทศ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว) สาขาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Boonyapak, W. (1986). **Effects of Tourism Industry to Heritage of Art Cultural**. Tourism journal. October 4th year. Tourism authority of Thailand.

Mathieson, A. & Wall, G. (1982). **Tourism: economic, physical and social impacts**. Longman: Harlow, UK.

Richardson, R.B., and J.B. Loomis. (2004). **Adaptive Recreation Planning and Climate Change: A Contingent Visitation Approach**. Ecological Economics. 50: 83–99.

Rogers, Everett M. (1983). **Diffusion of Innovation**. New York: The Free Press.

Scott, D., Hall, C. M., & Gössling, S. (2012). **Tourism and climate change: Impacts, adaptation and mitigation**. Contemporary geographies of leisure, tourism and mobility. Routledge.

World Tourism Organization. (2010). **UNWTO World Tourism Barometer**. Madrid: World Tourism Organization.